

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra a 2003/17/EK tanácsi határozatnak a Brazíliában a takarmánynövény- és gabonavetőmag-termesztés során végrehajtott szántóföldi ellenőrzések egyenértékűsége és a Brazíliában termesztett takarmánynövény- és gabonavetőmagok egyenértékűsége tekintetében, valamint a Moldovában a gabona-, zöldség-, olaj- és rostnövényvetőmag-termesztés során végrehajtott szántóföldi ellenőrzések egyenértékűsége és a Moldovában termesztett gabona-, zöldség-, olaj- és rostnövényvetőmagok egyenértékűsége tekintetében történő módosításáról

[COM(2017) 643 final – 2017/0297 (COD)]

(2018/C 227/11)

Előadó: **Emilio FATOVIC**

Felkérés:	Európai Parlament, 2017.11.16.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 43. cikkének (2) bekezdése, 114. cikkének (1) bekezdése és 304. cikke
Elnökségi határozat:	2018.12.5.
Illetékes szekció:	„Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2018.2.6.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2018.2.14.
Plenáris ülés száma:	532.
A szavazás eredménye:	140/0/8
(mellette/ellene/tartózkodott):	

1. Háttér és az Európai Bizottság javaslata

1.1. A 2003/17/EK tanácsi határozat szerint a meghatározott nem uniós országokban végzett szántóföldi ellenőrzések és meghatározott vetőmagok termesztése egyenértékűnek minősül ⁽¹⁾.

1.2. Ezek a szóban forgó országokban betakarított és ellenőrzött vetőmagokra vonatkozó rendelkezések az Európai Unión belül betakarított és ellenőrzött vetőmagokra alkalmazandó rendelkezésekkel azonos garanciákat nyújtanak a vetőmagok jellemzői, valamint a vetőmagok vizsgálatára, azonosításuk biztosítására, jelölésére és ellenőrzésére vonatkozó szabályozás tekintetében.

1.3. Brazília és Moldova nem tartozik a 2003/17/EK határozat által érintett harmadik országok közé, így az ott betakarított vetőmagokat nem lehet az EU-ba behozni. Ezért mindkét ország kérelmet nyújtott be az Európai Bizottsághoz, hogy vetőmagjai (Brazília: takarmánynövény- és gabonavetőmagok, Moldova: gabona-, olaj- és rostnövény-, valamint zöldségvetőmagok) az említett tanácsi határozat hatálya alá tartozhassanak az ilyen vetőmagok egyenértékűsége és Európába való behozatalának lehetővé tétele tekintetében.

1.4. E kérelmekre válaszolva az Európai Bizottság megvizsgálta Brazília és Moldova vonatkozó jogszabályait. Ezt követően Brazíliában és Moldovában felmérte a vetőmagokra vonatkozó szántóföldi ellenőrzéseket és vetőmag-minősítési rendszereket. Arra a következtetésre jutott, hogy az azok által támasztott követelmények és rendszerek egyenértékűek az EU követelményeivel és rendszereivel, és ugyanazokat a biztosítékokat nyújtják ⁽²⁾.

1.5. Az Európai Bizottság ezért mindkét esetben úgy vélte, hogy helyénvaló a brazil és a moldovai vetőmagokat az EU-ban betakarított, termesztett és ellenőrzött ugyanilyen vetőmagokkal egyenértékűnek elismerni. Ez az Európai Parlament és a Tanács által elfogadásra kerülő határozat révén kivitelezhető.

⁽¹⁾ A 66/401/EGK, a 66/402/EGK, a 2002/54/EK és a 2002/57/EK irányelveknek megfelelően.

⁽²⁾ Már összhangban vannak az ISTA (Nemzetközi Vetőmagvizsgáló Szövetség) szabályozásával.

2. Észrevételek és ajánlások

2.1. Az EGSZB tudomásul veszi az Európai Bizottság által – a 2003/17/EK határozat II. mellékletében megfogalmazott követelményeknek megfelelően – Brazíliában és Moldovában végzett ellenőrzések pozitív eredményét a vetőmag-minősítéssel kapcsolatos jogi követelmények és hatósági ellenőrzések egyenértékűségének elismerése érdekében.

2.2. Az EGSZB – az e témával kapcsolatos korábbi véleményeinek ⁽³⁾ megfelelően, valamint az Európai Bizottság, az érdekelt felek és a tagállamok közötti megbeszélésekkel összhangban – támogatja ezt a jogalkotási intézkedést. Ezenkívül az EGSZB egyetért azzal, hogy az egyenértékűség elismerése előnyös lehet a Brazíliában és Moldovában működő uniós vetőmag-vállalatok, az ezen országokból származó vetőmagok potenciális uniós importőrei és az uniós mezőgazdasági termelők számára, akik ezentúl a vetőmagok szélesebb köréhez férhetnek hozzá.

2.3. Az EGSZB mindössze egy fenntartást fogalmaz meg, mégpedig a moldovai zöldségvetőmag egyenértékűségére vonatkozó javaslattal kapcsolatban. Ezeket a vetőmagokat, amelyek a 2002/55/EK irányelv hatálya alá tartoznak, kizárólag „általános” kategóriákként forgalmazzák, amelyekhez nem szükséges a forgalomba hozatalhoz előírt hatósági tanúsítás, csupán a termelő által végzett önellenőrzés, és csak a forgalmazási szakaszt követően esetleg a termék jellemzőire és minőségére vonatkozó utólagos ellenőrzés. Ez a rendszer a termelő felelősségvállalásán alapul, mely könnyen azonosítható és nyomon követhető, ha a termelőnek az EU területén van a székhelye. A nyomonkövethetőség és az ellenőrzés azonban nem egyszerű a nem uniós országokból származó termékek esetében. Emiatt döntött úgy mindeztidáig az EU, hogy nem ismeri el a zöldségvetőmagok egyenértékűségét egyes harmadik országok esetében. Az EGSZB ezért felhívja a figyelmet erre a problémakörre, és szeretné, ha az Európai Bizottság alaposabban megvizsgálná a kérdést.

2.4. Az EGSZB tudomásul veszi, hogy – amint arra az Európai Bizottság rámutat – a szóban forgó termékek tanúsítási eljárásainak elismerése technikai jellegű intézkedés. Mivel azonban az európai piac megnyitása a harmadik országokból származó termékek előtt gazdasági és társadalmi hatással fog járni, az EGSZB hatásvizsgálat kidolgozását javasolja annak ellenőrzésére, hogy az európai termelőket és különösen a mikro- és kisvállalkozásokat nem érinti-e hátrányosan ez az intézkedés.

2.5. Az EGSZB felhívja az Európai Bizottság figyelmét arra, hogy ma a vetőmagpiac több mint 60 %-a néhány nagy multinacionális vállalat kezében van. A harmadik országok felé való nyitás, ahol a termékek ugyanazon vállalatok irányítása alatt állnak, a későbbiekben megnehezítheti a kistermelők és szövetkezetek helyzetét, jelentős hatást gyakorolva számos helyi gazdálkodó közösség gazdasági és társadalmi ellenálló képességére. Mindez a legsúlyosabb esetekben a vidéki közösségek elnéptelenedéséhez vezethet, ami szintén hatással lenne az európai élelmiszerkultúrák és agrárélelmiszer-termelés biológiai sokféleségére, mivel sokszor éppen a kis gazdaságok azok, amelyek bizonyos típusú régi és hagyományos vetőmagokat megmentenek a kihalástól ⁽⁴⁾.

2.6. Az EGSZB ismételten arra kéri az Európai Bizottságot, hogy holisztikus megközelítést alkalmazzon a harmadik országokban alkalmazott termelési folyamatok felmérésére, és emlékeztet arra, hogy a termékek versenyképesebb ára mögött a munkahelyi kizsákmányolás esetei állhatnak, idesorolva a gyermekmunkát is. Ez a megközelítés elengedhetetlennek és megkerülhetetlennek tűnik egy olyan időszakban, amikor az EU aktívan részt vesz az ENSZ 2030-as fenntartható fejlesztési céljainak elérésében. Az EU ugyanis az agrár-élelmiszeripari termékek legnagyobb importőre és exportőre a világon, és hangsúlyosabb szerepet kell vállalnia a két- és többoldalú kereskedelmi megállapodások keretében, hogy elősegítse a harmadik országokban lakók és munkát vállalók életminőségének és munkakörülményeinek javítását, többek között a tisztességtelen verseny megszüntetése céljából ⁽⁵⁾.

2.7. Végezetül az EGSZB reméli, hogy e határozat csak az ugyanezen európai termékek egyenértékűségének és elismerésének teljes kölcsönössége alapján lép hatályba, hogy az ágazatban tevékenykedő vállalkozásoknak több lehetőségük legyen a növekedésre és a fejlődésre. Ez összhangban lenne az érdekelt felek által már a konzultációs szakaszban megfogalmazott egyedi kérésekkel.

Kelt Brüsszelben, 2018. február 14-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Georges DASSIS

⁽³⁾ HL C 74., 2005.03.23., 55. o.; HL C 351., 2012.11.15., 92. o.

⁽⁴⁾ Ezt az is megerősíti, hogy az Európai Bizottság nyilvános internetes konzultációjára csupán 3 válasz érkezett, ezekből kettő magánszemélyektől, megerősítve, hogy a döntéshozatali folyamatokba csak a legfontosabb európai érdekelt feleket vonták be.

⁽⁵⁾ HL C 173., 2017.5.31., 20. o., 1.6. pont.